

CZWÓJDZIŃSKI ADAM (1878-1962)

Urodził się 7 grudnia 1878 roku w Gostyniu jako czwarty syn spośród sześciorga potomstwa w rodzinie szewca Józefa i Franciszki z domu Majcherkiewicz. Ukończył szkołę elementarną. Służby wojskowej nie odbył. Od 1893 roku pracował jako urzędnik komunalny w Gostyniu: kontroler Kasy Oszczędności (1.10.1904-1.10.1913), kamelarz kasy (1.10.1913-1.08.1920) i zastępca sekretarza magistrackiego podczas I wojny światowej. Zyskał opinię „gorliwego Polaka”, który w czasach niewoli zaborczej „zajmował się organizacją młodzieży polskiej”. Startował w wyborach na burmistrza Gostynia, jednak przegrał jednym głosem z kontrkandydatem. W tej sytuacji przeniósł się do Starogardu Gdańskiego i 1 sierpnia 1920 roku objął posadę dyrektora Miejskiej Kasy Oszczędności, wykazując się inicjatywą i zdolnościami. Uczył przedmiotów handlowych i finansowych w szkole dokształcającej.

25 września 1922 roku został przez Radę Miejską, znaczną większością głosów, wybrany na stanowisko burmistrza miasta. Wybór ten 21 stycznia 1923 roku zatwierdził Minister Spraw Wewnętrznych. Urząd burmistrza objął 8 marca 1923 roku i sprawował do 8 marca 1935 roku. Uczestniczył w Zjeździe Miast Polskich w Warszawie (22-24.03.1925). Reprezentował miasto na uroczystościach konsekracji (1926) i ingresu biskupa Okoniewskiego (1927) w Pelplinie. Po okresie stagnacji za poprzednika, wyprowadził miasto na drogę szybkiego rozwoju. Zainicjował budowę wielomieszkaniowych domów i baraków dla bezrobotnych, przebudowę szpitala miejskiego oraz sieci komunikacyjnej (wybrukowanie głównych ulic i Rynku), upiększenie Rynku (niwelacja placu, przebudowa ratusza, ustawienie fontanny), urządzenie Sokolnicówki (z funkcjonalną salą miejską), założenie parku miejskiego na podmokłych łąkach pod gotyckimi murami obronnymi. Za jego kadencji unowocześniono przedsiębiorstwa miejskie: rzeźnię i gazownię, w części miasta zbudowano kanalizację. Dzięki umowie z firmą Wiecherta pozyskano tańsze źródło prądu elektrycznego. Dla złagodzenia skutków bezrobocia uruchamiał doraźne roboty publiczne, zabiegał o tworzenie nowych miejsc pracy (fabryki „Daimon” i „Boskamp”). Prowadził roztropną politykę finansową, opierając się na budżecie zbilansowanym rozsądnie, bez zaciągania drogich kredytów, co budziło u mieszkańców uznanie dla jego gospodarnej, celowej i mądrej działalności na rzecz miasta.

Był aktywny społecznie: jako członek rady nadzorczej Szkoły Dokształcającej, deputacji szkolnej, komisji budowlanej, komisji opieki społecznej i sanitarnej, Komitetu rozbudowy miasta, naczelnym opiekun Powiatowego Komitetu Wykonawczego Niesienia Pomocy Bezrobotnym (1931), przewodniczący Zarządu Spółki Łowieckiej (1932) i członek zarządu Kurkowego Bractwa Strzeleckiego. Zasiadał w zarządzie Towarzystwa Upiększenia Miasta i Patronatu Opieki nad Więźniami. Wybrany został (4.12.1925) do komisji rewizyjnej Sejmiku Powiatowego. Jako wiceprezes Akcji

Katolickiej zadbał o umieszczenie w budżecie miasta środków na budowę nowego kościoła w Starogardzie. Znalazł się w składzie komitetu budowy pomnika marszałka Józefa Piłsudskiego (1928), na który Rada Miejska nie wyraziła zgody. Gościł w mieście prezydentów RP: Stanisława Wojciechowskiego (25.04.1923) oraz Ignacego Mościckiego (2.08.1927 i 14.09.1929).

Po niewybrednym ataku prasowym inspirowanym przez opozycję („Ilustrowany Kurier Pomorski”) w jego obronie wystąpiło Katolickie Towarzystwo Ludowe. Był sympatykiem Stronnictwa Narodowego, co przysparzało mu krytyki ze strony władz sanacyjnych, a kiedy upłynęła jego druga kadencja jako burmistrza zawodowego, na ponowny wybór i zatwierdzenie przez wojewodę pomorskiego nie mógł liczyć. Wprawdzie 22.02.1935 Rada Miejska wybrała go ponownie na 10 lat, jednak wojewoda pomorski wyboru nie zatwierdził (20.03.1935), co spowodowało konieczność przeprowadzenia drugiej tury wyborów, które przyniosły identyczny skutek. Pożegnał się z Radą Miejską 22 maja 1935 roku i opuścił Starogard.

Wrócił w rodzinne strony, gdzie zastał go wybuch II wojny światowej. Niemcy umieścili go 28 lutego 1940 roku z rodziną w zbiorowych barakach w Poznaniu, następnie 7 marca 1940 roku przesiedlili do miejscowości Brzozówka (gmina Grabów nad Pilicą). Znalazł zatrudnienie w Generalnym Gubernatorstwie. Wybrany został na wakujące stanowisko wiceburmistrza Białej Podlaskiej. Objął je 21 kwietnia 1942 roku. Po zakończeniu okupacji, 14 lutego 1945 roku powrócił do Gostynia.

Zmarł 24 lutego 1962 roku w Poznaniu i został pochowany cztery dni później na cmentarzu junikowskim.

Odznaczony był m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (1932) i odznaką „Za ofiarną pracę”.

W małżeństwie zawartym 28 grudnia 1920 roku z Marią Krzykowską (1896-1982) miał jedną córkę Aleksandrę (ur. 1922) Hodzilouca, zamieszkałą w Atenach (Grecja).